

WERKVOORZIENINGSCHAP TOMINGROEP

Begroting der Inkomsten en Uitgaven voor het jaar 2020

(In concept vastgesteld in het AB van 28 maart 2019,
definitief vast te stellen in juni 2019)

Aldus vastgesteld
In de vergadering van het
Algemeen Bestuur d.d.

INHOUDSOPGAVE

Beleidsbegroting

Inleiding	4
Uitgangspunten begroting 2020	5
Organisatieschema	6
Bedrijven Tomingroep	7
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	9
Onderhoud kapitaalgoederen	11
Bedrijfsvoering	12
Financiering	13
Verbonden partijen	14

Financiële begroting

Programmabegroting 2020	16
Toelichting op de programmabegroting	17
Gedetailleerde toelichting programmabegroting	20
Financiële positie	22
Investeringsbegroting	23
Programmabegroting 2021-2023	24
Toelichting op de meerjarenraming	25
 Bijlage Taakvelden	 26

Beleidsbegroting

Inleiding

De negen gemeenten in de regio Gooi- en Vechtstreek, gemeente Almere en gemeente Eemnes voeren in een gemeenschappelijke regeling (GR) de regie over de sociale werkvoorziening. Dit is integraal opgedragen aan het WERKVOORZIENINGSCHAP TOMINGROEP.

Het WERKVOORZIENINGSCHAP is belast met de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening en biedt via TOMINGROEP BV werk aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het bestuur van het WERKVOORZIENINGSCHAP bepaalt aan hoeveel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werk geboden dient te worden en hoe de verdeling over de doelgroepen is.

De andere hoofdtaken van het bestuur zijn het vaststellen van de begroting en meerjarenraming, het vaststellen van de jaarrekening en het vaststellen van het jaarverslag. In het bestuur hebben alle negen deelnemende gemeenten zitting. Bovendien heeft er één externe adviseur zitting in het bestuur. De samenstelling van het bestuur is op 1 januari 2019 als volgt:

Gemeente	Lid
Almere	De heer J.A. Soetekouw (voorzitter)
Blaricum	De heer G.C. Knoop
Eemnes	De heer S. Lankreijer
Gooise Meren	Mevrouw B.H. Boudewijnse (vice-voorzitter)
Hilversum	De heer M.W. Jaeger
Huizen	De heer G. Rebel
Laren	Mevrouw K. van Hunnik
Weesp	De heer M. Miner
Wijdmeren	Mevrouw R. van Rijn
Adviseur Doelgroepen	De heer O.M. Kos

De daadwerkelijke bedrijfsactiviteiten worden georganiseerd door TOMINGROEP BV. Binnen de BV wordt zorg gedragen voor een passende bedrijfsvoering. Het WERKVOORZIENINGSCHAP TOMINGROEP is de enige aandeelhouder van Tominggroep BV.

TOMINGROEP heeft als doel om zoveel mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, door het bieden van werk, scholing, begeleiding en bemiddeling, te helpen bij het verkrijgen van een betaalde baan binnen of buiten Tominggroep. De sw-werknemers werken volgens een volwaardige arbeidsovereenkomst en zijn collectief gedetacheerd bij TOMINGROEP BV. In een samenwerkingsovereenkomst zijn de verhoudingen tussen het Werkvoorzieningschap Tominggroep en de Tominggroep BV vastgelegd.

Sociaal beleid

Het sociaal beleid is erop gericht dat de medewerkers zich in de werksituatie zo ruim en zo goed mogelijk ontplooiën. Dit kan een functie zijn binnen TOMINGROEP BV, via TOMINGROEP BV bij derden (detachering), of een functie rechtstreeks bij derden in dienst (Wsw Begeleid Werken). In de werksituatie krijgt ontplooiing via gerichte opleiding en vorming volop aandacht. De basis hiervoor is het Persoonlijk Ontwikkel Plan (POP). Waar mogelijk stromen medewerkers door naar een arbeidsplaats hoger op de werkladder. Waar nodig (bijvoorbeeld door ouder worden of i.v.m. toename van de beperkingen) krijgen medewerkers een passende plek aangeboden lager op de werkladder.

De samenwerking van TOMINGROEP met de gemeentelijke diensten van haar aandeelhouders is belangrijk voor de continuïteit van de activiteiten. Wij willen deze samenwerking, gezien de goede ervaringen die daarmee wederzijds zijn opgedaan, graag uitbouwen en waar mogelijk onze diensten aanbieden. Hiermee kunnen de gemeenten ook in de toekomst in hun eigen sw-bedrijf mede invulling blijven geven aan het daadwerkelijk werk bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in de regio Gooi- en Vechtstreek, gemeente Almere en gemeente Eemnes.

Uitgangspunten voor de begroting

Uitgangspunten personeel Wsw

In de begroting wordt voor 2020 uitgegaan van een bezetting die 4,5% lager is dan de verwachte bezetting voor 2019. De lagere bezetting wordt veroorzaakt door het feit dat de wet sociale werkvoorziening per 1 januari 2015 is beëindigd, in die zin dat geen nieuwe instroom meer plaats vindt. Gebaseerd op de meest recente verloopcijfers en de inschattingen t.a.v. het bestand (pensioeringen) wordt genoemde daling van 4,5% voorzien.

Dit betekent een bezetting van gemiddeld 823,7 SE (Standaard Eenheden) in 2020. Het aantal SE is in de begroting vertaald naar 733,0 FTE gemiddeld werkzaam bij Tominggroep en 57,0 FTE in het kader van Begeleid Werken.

Genoemde bezetting en het veronderstelde verloop percentage zijn tevens uitgangspunt voor de meerjarenraming 2021-2023.

2020

Het begrote exploitatieresultaat van het WERKVOORZIENINGSCHAP TOMINGROEP komt voor boekjaar 2020 uit op -/- € 987K. Dit negatieve netto resultaat wordt door een garantiebijdrage van Tominggroep BV tot nul gereduceerd.

Tominggroep BV betaalt tevens aan het Werkvoorzieningschap een loonwaarde voor de gedetacheerde SW-medewerkers. Het Werkvoorzieningschap betaalt daarentegen aan Tominggroep BV een begeleidingsvergoeding per SE. Het voor 2020 begrote resultaat houdt o.a. rekening met een verwachte stijging van de loonkosten door stijging van de lonen (1,5% gemiddeld) en een rijkssubsidiebedrag van € 25.391,- per SE (onder de veronderstelling dat er na aftrek van € 500,- korting op de subsidie per SE t.o.v. 2019 een indexatie voor loon- en prijsstijging wordt toegekend). Het aantal FTE's is verondersteld in 2020 te dalen tot 718,0 FTE per 31 december 2020. Voor 2020 wordt verder het lage inkomensvoordeel (LIV) in de werkgeverslasten (voor de groep medewerkers met salarissen tot 120% van het minimum loon) opnieuw meegenomen.

De begroting voor 2020 geeft een gunstiger resultaat dan het resultaat wat was verondersteld in de meerjarenplanning van het bedrijfsplan (de strategienota welke is gebaseerd op de opdracht welke eind 2017 door de gemeenten aan Tominggroep is gegeven). Het gunstiger resultaat is het gevolg van een minder sterk dalende subsidie dan eerder was aangenomen. Dit werkt ook door in de resultaten over de periode 2021-2023.

Hilversum, juni 2019

De heer J.A. Soetekouw
Voorzitter Algemeen Bestuur

De heer F.C. Oskamp
Directeur

Organisatieschema Werkvoorzieningschap Tomingroep per 2019

* Het Wsw-personeel is gedetacheerd bij één van de bedrijven van TOMINGROEP BV, of is actief in het kader van Begeleid Werken.

Er zijn ook functies ter beschikking bij de staf- en hulpafdelingen.

De staf- en hulpafdelingen zijn:

- receptie
- (directie)secretariaat
- marketing & communicatie
- telemarketing
- personeel & organisatie
- financiële zaken
- salarisadministratie
- kwaliteit, arbo & milieu
- informatisering & automatisering
- beheer en huisvesting
- technische dienst
- inkoop
- kantine
- centraal magazijn

De bedrijven

TOMINGROEP heeft drie Divisies, die elk hun eigen bedrijven of bedrijfsonderdelen hebben. Dat zijn Divisie IBOR, Divisie Facilitair en Divisie Industrie, Retail en externe plaatsingen. Tomin vakantievilla wordt door de stafafdeling Beheer geëxploiteerd. Daarnaast maken WerkRoute, TalentRoute, Tractio en Focus@Work Uitzendbureau onderdeel uit van het mensontwikkeldeel van Tomingroep. In totaal heeft Tomingroep veertien bedrijfsonderdelen.

Divisie IBOR (Integraal Beheer Openbare Ruimte) heeft twee bedrijven/bedrijfsonderdelen:

Tomin Groenvoorziening verzorgt het ontwerp, de aanleg, het onderhoud en het beheer van tuinen, parken, plantsoenen en openbare ruimte voor bedrijven, particulieren, gemeenten en instellingen.

Stads Beheer Service (SBS) verzorgt het integrale beheer van de openbare ruimte in de deelnemende gemeenten. Daarnaast behoren seizoensgebonden activiteiten zoals gladheidsbestrijding of het klaarmaken en opruimen van evenemententerreinen tot de activiteiten. SBS heeft ook een garage/werkplaats voor machineonderhoud.

Divisie Facilitair heeft drie bedrijven/bedrijfsonderdelen:

Tomin Schoonmaak beschikt over moderne apparatuur en milieuvriendelijke middelen om o.a. bedrijfsruimten, sportaccommodaties, instellingen en scholen schoon te maken. Tomin Schoonmaak verzorgt dagelijkse schoonmaakwerkzaamheden, glasbewassing, graffitiwrijving, opleveringsschoonmaak, gevelreiniging en vloeronderhoud.

Buurt Beheer Service (BBS) verzorgt alle karweitjes in en om het huis. Denk hierbij aan bijvoorbeeld schilderwerk, het plaatsen van een keuken, vervangen van een deur of het bouwen van een muurtje als erfafscheiding.

Tomin Catering maakt met een professioneel team van iedere lunch of borrel een feest. Met verse rijkelijk belegde broodjes, zelf gebakken taarten en lekkere borrelhappen. Ook verzorgt Tomin Catering de gehele catering voor bijvoorbeeld een bedrijfsborrel of andere (feestelijke) gelegenheden.

Divisie Industrie, Retail en Externe plaatsingen heeft vier bedrijven/bedrijfsonderdelen:

Tomin Metaal verzorgt met een modern machinepark de productie en montage van kwalitatief hoogwaardige halffabrikaten en/of eindproducten. Tomin Metaal verzorgt metaalbewerking (voorbewerking, plaatbewerking, verspaning, lassen), montage/assemblage en reconditioneerwerkzaamheden.

Tomin Verpakken is gespecialiseerd in zowel machinaal als handmatig verpakken. De machinale mogelijkheden zijn o.a. flowpack, barcodering, cellofoneren, bundelpak, sealen en krimpen, klik-lock,

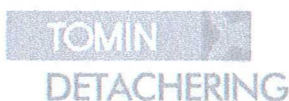
trans-wrap en stickeren. Onderdeel Post en Mail verzorgt couverteren, adresseren, frankeren, snijden, krimp en seal en de bezorging.

Tomin Retail kent de volgende onderdelen:

- De Kringloper
- Werkbedrijf (Noodweg)

Tomin Retail werkt naast het begeleiden van mensen richting de arbeidsmarkt aan het verantwoord omgaan met het milieu. De Kringloper verkoopt allerlei aangeleverde goederen en functioneert als een warenhuis. De trendy winkels zijn goed voor het milieu en voor de portemonnee.

Mensontwikkeling. De volgende bedrijven zijn actief op het gebied van mensontwikkeling, in- door- en uitstroom:

Tomin Detachering houdt zich bezig met zowel individuele detachering als groepsdetachering. Zij bemiddelt personeel op het gebied van administratie, industrie, logistiek, techniek en overige dienstverlening.

Focus@Work Uitzendbureau is gevestigd in Hilversum en houdt zich bezig met o.a. uitzenden, werving & selectie, detacheren en payrollservice.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin het Werkvoorzieningschap Tomingroep in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden. Daarnaast vormt ook de algemene reserve een buffer tegen onverwachte financiële tegenvallers. De begroting en toelichting geeft inzicht in het vermogen van het Werkvoorzieningschap Tomingroep om risico's die niet in de jaarrekening zijn verwerkt op te vangen. Als risico's worden beschouwd alle redelijk voorzienbare risico's, die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal c.q. het eigen vermogen en de omvang van de exploitatie dan wel het exploitatieresultaat, het overzicht van baten en lasten. Het weerstandsvermogen ultimo 2018 bedraagt 1,9 miljoen euro. Voor verdere details verwijzen wij u naar de jaarrekening. De deelneming in Tomingroep BV is voor de verkrijgingsprijs op de balans opgenomen. Voor de intrinsieke waarde van Tomingroep BV per 31 december 2018 wordt verwezen naar de jaarrekening van Tomingroep BV.

Kengetallen

	2018	2019	2020	2021	2022
Netto schuldquote	27,52%	31,39%	31,25%	30,32%	29,41%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	8,60%	6,09%	-0,68%	3,06%	5,46%
Solvabiliteitsratio	17,78%	12,81%	13,26%	13,84%	14,55%
Structurele exploitatieruimte	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

1. Subsidieresultaat

Het subsidieresultaat is het verschil tussen de ontvangen rijkssubsidie en de personeelslasten van de SW-medewerkers. Het subsidieresultaat kan per in 2019 en 2020 fluctueren als gevolg van de afbouw van het subsidiebedrag door de Rijksoverheid, besluiten van het ministerie over compensatie voor loon- en prijsstijgingen, nieuwe wetgeving of politieke keuzes. Het subsidieresultaat bedroeg voor 2018 € 1.995 K negatief. Naar verwachting zal het negatieve subsidieresultaat de komende jaren dalen van € 1.883 K negatief in begrotingsjaar 2020 tot € 1.592 K negatief in 2023.

Dit leidt tot een negatief netto resultaat van het WERKVOORZIENINGSCHAP. Een negatief netto bedrijfsresultaat werd (en wordt in de komende jaren) gecompenseerd door een bijdrage van Tomingroep BV (garantietoekenning). Voor de beoordeling van het eigen vermogen van Tomingroep BV wordt jaarlijks een analyse opgesteld om het weerstandsvermogen van Tomingroep BV te toetsen. Uit de meest recente toetsing bleek dat het eigen vermogen van Tomingroep BV adequaat en voldoende is om mogelijke risico's op te kunnen vangen.

2. Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Volgens BBV dienen de verplichtingen die gerelateerd zijn aan de jaarlijks terugkerende arbeidskosten niet als financiële verplichting in de balans te worden opgenomen (zoals verplichtingen t.a.v. verlofsaldi en jubileumuitkeringen). In de jaarrekening worden deze verplichtingen onder de paragraaf "niet uit de balans blijvende verplichtingen" vermeld.

3. Groot onderhoud gebouwen

Er is een voorziening getroffen voor het gelijkmatig verdelen van de kosten van groot onderhoud aan gebouwen, terreinen en installaties. De meerjaren onderhoudsplanning die hieraan ten grondslag ligt wordt jaarlijks getoetst. Elke tien jaar wordt een nieuw plan opgesteld.

4. Risico's

Het WERKVOORZIENINGSCHAP TOMINGROEP biedt werkgelegenheid onder aangepaste omstandigheden aan personen die kunnen en willen werken. De activiteiten zijn georganiseerd bij Tomingroep BV. In het jaarcontract met TOMINGROEP BV is vastgelegd, dat de BV een nihilresultaat bij het WERKVOORZIENINGSCHAP garandeert.

Risico's die van invloed kunnen zijn op de cijfers van 2020 (en later) zijn:

- Onvoldoende resultaat van Tomingroep BV, door bijv. plotselinge omzet terugval (bedrijfsmatig) of overige bedrijfsrisico's t.a.v. o.a. prijzen, voorraden, debiteuren, claims, etc, en daarbij tevens

een onvoldoende eigen vermogen om de garantietoekenning te kunnen betalen. Dit risico is momenteel laag. Zowel het exploitatieresultaat als het eigen vermogen van Tominggroep BV zijn voldoende om deze risico's op te vangen.

- Herstructurering van afdelingen en eventuele afwaardering van activa. Kwalificatie: laag. Het Werkvoorzieningschap kent geen eigen afdelingen (activiteiten). De waardering van de activa (m.n. gebouwen) geeft geen reden tot grote risico's van afwaarderingen.
- Sociaal-economische ontwikkelingen of politieke besluiten die leiden tot verdere bezuinigingen op de rijkssubsidie dan nu voorzien in de begroting.
- Andere landelijke ontwikkelingen en aanpassingen in de regelgeving met betrekking tot de sociale werkvoorziening.
- Uitkomsten van CAO-onderhandelingen voor SW-medewerkers (al dan niet gecompenseerd in de SW-subsidie).
- Politieke ontwikkelingen, wetswijzigingen, Europese richtlijnen en renteontwikkelingen
- Verdere achteruitgang van de subsidieratio
- Tijdigheid subsidiebetalingen door de deelnemende gemeenten
- Eventuele (onverzekerde) aansprakelijkheidsrisico's en juridische claims

De resultaten van het WERKVOORZIENINGSSCHAP TOMINGROEP kunnen de komende jaren als gevolg van bovengenoemde risico's fluctueren. Het geconsolideerde vermogen van het Werkvoorzieningschap Tominggroep en van Tominggroep BV is, rekening houdend met bovenstaande risico's, als adequaat beoordeeld. Voor zover de reserves toch niet toereikend zouden zijn, komt een eventueel tekort uiteindelijk voor rekening van de deelnemende gemeenten.

Onderhoud kapitaalgoederen

Er is een voorziening getroffen voor het egaliseren van de kosten van groot onderhoud aan terreinen, gebouwen en installaties. Het meerjarenonderhoudsplan ligt hieraan ten grondslag. Jaarlijks wordt dit meerjarenonderhoudsplan geactualiseerd. Ultimo 2018 bedraagt de stand van de voorziening groot onderhoud € 717K.

Bedrijfsvoering

Het Werkvoorzieningsschap Tomingroep kent in principe geen eigen activiteiten. Het Werkvoorzieningschap is aandeelhouder van Tomingroep BV.

Het Schap is de entiteit waar de Wsw-subsidies worden ontvangen en van waaruit de lonen voor het SW-personeel worden betaald (de SW-medewerkers hebben een arbeidscontract met het Schap volgens de cao voor de Wsw). Het Werkvoorzieningschap heeft naast de SW-medewerkers geen eigen personeel in dienst.

Het Schap kent enkele contractuele verbintenissen met Tomingroep BV. Zo ontvangt zij van Tomingroep BV een detacheringsvergoeding (loonwaarde) voor het detacheren van het SW-personeel bij Tomingroep BV (of haar dochterondernemingen). Anderzijds betaalt het Schap aan Tomingroep BV een begeleidingsvergoeding voor de kosten van de begeleiding van de SW-medewerkers, aanpassingen op de werkplek, en de uitvoering van de taken van de stafafdelingen die zijn uitbesteed aan Tomingroep BV. Tot slot verhuurt het Werkvoorzieningsschap, als eigenaar van (een deel van) de panden waarin Tomingroep BV gehuisvest is, productie- en kantoorruimtes aan Tomingroep BV. Daarvoor ontvangt zij van Tomingroep BV huur. Het Schap maakt daarvoor onderhoudskosten en rente- en afschrijvingskosten.

Contractueel verplicht Tomingroep BV zich jaarlijks om een eventueel negatief netto resultaat van het Werkvoorzieningschap aan te vullen tot nul (garantiebijdrage). Daarvoor is het Werkvoorzieningschap Tomingroep afhankelijk van positieve resultaten voor Tomingroep BV, of van een adequaat eigen vermogen.

Het bestuur van het Werkvoorzieningschap, bestaande uit de wethouders (sociale zaken) van haar deelnemende gemeenten en de secretaris, wordt periodiek geïnformeerd over de resultaten (financieel en niet-financieel) van zowel het Werkvoorzieningschap zelf als van de resultaten en activiteiten van Tomingroep BV.

Financiering

(x €
1.000)

In het kader van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) wordt onderstaand de liquiditeitspositie in relatie tot de kasgeldlimiet en de renterisiconorm weergegeven.

Berekening kasgeldlimiet

Begrotingstotaal 2020 (lasten)	27.547
Kasgeldlimiet in procenten van de grondslag	8,20%
Kasgeldlimiet in bedrag	2.259

Realisatie 2020	jan-mrt	apr-jun	jul-sep	okt-dec	gemiddeld
Vlottende (korte schuld)	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
Vlottende middelen	-4.552	-4.552	-4.552	-4.552	-4.552
Totaal netto vlottende schuld	2.052	2.052	2.052	2.052	2.052
Toegestane kasgeldlimiet	2.259	2.259	2.259	2.259	2.259
Ruimte (+)/Overschrijding(-)	207	207	207	207	207

De kasgeldlimiet wordt bepaald aan de hand van de saldi per eerste van de maand.

Renterisico op de vaste schuld	Begroting 2020	2021	2022	2023
(1) Rentehervorming op vaste schuld o/g	0	0	0	0
(2) Nieuw aangetrokken vaste schuld	0	0	0	0
(3) Betaalde aflossingen	1.350	1.350	950	950
(4) Herfinanciering	0	0	0	0
(5) Renterisico op vaste schuld (1+4)	0	0	0	0
(6) Renterisiconorm	1.560	1.290	1.020	830
(9a) Ruimte onder renterisiconorm	1.560	1.290	1.020	830
Stand van de vaste schuld per 1 januari	7.800	6.450	5.100	4.150
Nieuw aangetrokken vaste schuld	0	0	0	0
	7.800	6.450	5.100	4.150
Aflossingen	1.350	1.350	950	950
Stand van de vaste schuld per 31 december	6.450	5.100	4.150	3.200

Berekening renterisiconorm

Begrotingstotaal	27.547	26.322	24.738	23.225
Percentageregeling	20%	20%	20%	20%
	5.509	5.264	4.948	4.645

De verbonden partijen

Verbonden partijen zijn derde rechtspersonen waarmee het werkvoorzieningschap Tomingroep een bestuurlijke en/of financiële band heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van een stemrecht. Van een financieel belang is sprake wanneer de gemeenschappelijke regeling middelen ter beschikking heeft gesteld en die kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op het Werkvoorzieningschap Tomingroep.

Het Werkvoorzieningschap Tomingroep is als gemeenschappelijke regeling een verbonden partij voor de deelnemende gemeenten Almere, Blaricum, Eemnes, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp, Wijdemeren en Gooise Meren.

Het Werkvoorzieningschap Tomingroep heeft een 100% deelneming in Tomingroep BV. Werkvoorzieningschap Tomingroep en Tomingroep BV hebben een meerjarige samenwerkingsovereenkomst afgesloten. In deze overeenkomst garandeert Tomingroep BV het Werkvoorzieningschap een nulresultaat en verklaart het Werkvoorzieningschap dat de sw-medewerkers bij Tomingroep BV worden gedetacheerd. Per jaar wordt een contract gesloten waarin vastgelegd is aan hoeveel sw-medewerkers de BV werk dient te bieden en aan welke overige sociale doelstellingen de BV inhoud dient te geven. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de jaarrekening van Tomingroep BV.

Staat van verbonden partijen		Bedragen * € 1 mln		
Werkvoorzieningschap Tomingroep	Begroting 2019 (ult)	Prognose 2018 (ult)	Jaarrekening 2017 (ult)	
Eigen Vermogen	1,9	1,9	2,2	
Vreemd vermogen	10,0	9,9	9,6	
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	1,4	1,4	1,4	
Resultaat	0,0	0,0	0,3	
Tomingroep BV	Begroting 2019 (ult)	Prognose 2018	Jaarrekening 2017 (ult)	
Eigen Vermogen	21,8	21,6	21,4	
Vreemd vermogen	6,7	9,9	8,8	
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	5,0	5,0	5,0	
Resultaat	0,2	0,4	0,3	

Cijfers 2018 zijn een prognose o.b.v budget en verwachting; begroting 2019 is gebaseerd op de begroting Werkvoorzieningschap 2019 en de planning Tomingroep BV voor 2019

Financiële begroting

5. Programmabegroting 2020

	Begroting 2018		Begroting 2019		Begroting 2020	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Overige bedrijfsopbrengsten		5.653		5.329		5.645
Bedrijfsopbrengsten		5.653		5.329		5.645
Lonen, salarissen en sociale lasten WSW	24.326		23.211		22.798	
Kosten Begeleid Werken	862		793		768	
Afschrijving op materiële vaste activa	443		400		564	
Overige bedrijfskosten	3.340		3.141		3.305	
Som der bedrijfslasten	28.971		27.545		27.436	
Bedrijfsresultaat		-23.318		-22.215		-21.791
Rijksvergoeding		22.331		21.524		20.915
Overige subsidie		0		0		0
Gemeentelijke bijdrage		0		0		0
Garantietoekenning Tomingroep BV		1.101		785		987
		23.432		22.309		21.902
Financiële baten en lasten	114		94		112	
Totaal	114		94		112	
Saldo van de gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen		0		0		0
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor bestemming		0		0		0
Onttrekkingen aan reserves		0		0		0
Resultaat na bestemming		0		0		0
Totaal der lasten/baten	29.084	29.084	27.638	27.638	27.547	27.547

Toelichting op de programmabegroting

(x € 1.000)

Begroting Begroting Begroting
2018 2019 2020

Overige bedrijfsopbrengsten

Huur gebouwen en installaties etc.	1.117	1.100	1.115
Detacheringsvergoeding door Tomingroep BV	4.536	4.229	4.530
	5.653	5.329	5.645

De detacheringsvergoeding betreft de van Tomingroep BV te ontvangen loonwaarde voor de detachering van sw-medewerkers.

Lonen, salarissen en sociale lasten Wsw-personeel

Loonkosten Wsw-werknemers	18.846	18.035	17.548
Totale loonkosten Wsw	18.846	18.035	17.548
Sociale lasten Wsw	2.887	2.717	2.784
Pensioenpremies Wsw	1.581	1.502	1.487
	4.468	4.220	4.272
Ziekengelden	-40	-40	-32
Totaal sociale lasten Wsw	4.428	4.180	4.240
Bedrijfsgeneeskundige zorg	200	145	155
Studiekosten	30	30	25
Vervoerskosten Wsw	551	530	530
Overige personeelskosten	271	291	300
Totaal overige personeelskosten Wsw	1.052	996	1.010
Totaal Lonen, salarissen en sociale lasten Wsw-personeel	24.326	23.211	22.798

Onder **Overige personeelskosten** vallen onder meer:
Werkkleding en bijzondere voorzieningen.

In de loonkosten is rekening gehouden met 4,5 % verloop t.o.v. 2019. Voor 2020 is een stijging van de lonen met 1,5% gemiddeld op jaarbasis voorzien. In de sociale lasten is rekening gehouden met het effect van LIV (lage inkomensvoordeel).

Toelichting op programmabegroting

(x € 1.000)

	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Aantal WSW-ers (gemiddeld)	991,49	924,27	881,29
Aantal SE's (in loondienst)	862,60	804,11	766,72
Aantal SE's (gemiddeld, inclusief Begeleid Werken)	925,40	861,10	823,72
Loonkosten per SE	28.201	28.865	29.734
Verhouding van sociale lasten/lonen WSW-ers in %	23,5%	23,2%	24,2%

SE = standaardeenheid

Kosten Begeleid werken 1)	862	793	768
---------------------------	-----	-----	-----

1.) Dit betreft loonkostensubsidie aan externe werkgevers of Tominggroep BV voor sw-geïndiceerden uit de deelnemende gemeenten die niet in dienst zijn bij het Werkvoorzieningschap Tominggroep. Deze groep is bij derden in dienst als begeleid werker.

Afschrijvingen op materiele vaste activa met economisch nut	443	400	564
Totaal afschrijvingen	443	400	564

Overige bedrijfskosten

Huurkosten	4	4	4
Onderhoudskosten	205	205	205
Verzekeringen en belastingen	69	69	77
Dienstverlening Tominggroep BV	2.931	2.750	2.912
Diverse overige bedrijfslasten	130	112	107
Totaal overige bedrijfskosten	3.340	3.141	3.305

Huurkosten: Alleen de kosten van (erf)pacht worden bij het Schap verantwoord.
De kosten van huur van gebouwen, machines, etc. komen direct ten laste van Tominggroep BV

Onderhoudskosten: De onderhoudskosten zijn gebaseerd op het meerjaren onderhoudsplan (MJOP). Voor de periode 2018-2027 is een nieuw 10-jarig onderhoudsplan opgesteld. Het onderhoudsplan heeft betrekking op de gebouwen en installaties welke in eigendom zijn van het Werkvoorzieningschap

De dienstverlening Tominggroep BV betreft de begeleidingsvergoeding die door het werkvoorzieningschap wordt betaald aan Tominggroep BV. Het betreft een vast bedrag per FTE. Het aantal FTE neemt af door het verloop in het bestand.

Toelichting op de programmabegroting

(x € 1.000)

	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Rijksvergoeding Wsw			
Omvang rijksvergoeding Wsw	22.331	21.524	20.915
Basis SE's gesubsidieerd	925	861	824
Basis SE's gesubsidieerd oude verrekening	0	0	0
Subsidie per SE	24.129	24.995	25.391
Overige subsidie	0	0	0

De subsidie in 2019 is voorlopig vastgesteld op € 24.939,-- per SE. (exclusief compensatie voor loon- en prijsstijgingen). Voor 2020 is gerekend met € 25.391,-- per SE (inclusief compensatie voor verwachte loon- en prijsstijgingen).

Garantietoekenning Tomingroep BV

Omvang garantiebijdrage	1.101	785	987
--------------------------------	-------	-----	-----

In het jaarcontract tussen Tomingroep BV en het Werkvoorzieningschap Tomingroep is vastgelegd dat Tomingroep BV een nihilresultaat bij het Werkvoorzieningschap Tomingroep garandeert. Door de fors dalende wsw-subsidie wordt voor de begroting 2020 een garantiebijdrage door Tomingroep ad afgerond € 1,0 mln. voorzien.

Gedetailleerde toelichting op de programmabegroting 2020

Algemeen

De algemene uitgangspunten voor begroting 2020 ten aanzien van de sw-medewerkers zijn berekend op basis van de verwachte FTE populatie in dienst van het Werkvoorzieningschap plus uitvoering Begeleid Werken, rekening houdend met een verloop van 4,5% op jaarbasis.

Overige bedrijfsopbrengsten

De rubriek overige bedrijfsopbrengsten betreft enerzijds de huuropbrengsten van het onroerend goed (in rekening te brengen bij huurder Tominggroep BV) en anderzijds de ontvangen loonwaarde die door Tominggroep BV wordt betaald voor de gedetacheerde SW-medewerkers.

Lonen, salarissen en sociale lasten Wsw-werknemers

De personeelsformatie wordt geraamd op basis van de te verwachten bezetting (rekening houdend met uitstroom door verloop).

Uitgangspunt voor de bezetting (voorheen taakstelling) is een verloop van 4,5% per jaar (excl. BW).

De begroting van de loonkosten voor 2020 is gebaseerd op 733 FTE (WSW) gemiddeld.

De lonen zijn gebaseerd op een stijging van gemiddeld 1,5%. De sociale lasten en de pensioenpremies zijn gebaseerd op de meest actuele informatie per ultimo 2018 en het verwachte effect van de invoering van het lage inkomensvoordeel (LIV) op werkgeverslasten in 2018.

De vervoerskosten betreffen de wettelijk voorgeschreven vergoedingen van reiskosten woon/werk v.v. en speciaal vervoer. De begrote kosten zijn gebaseerd op de verwachte bezetting.

Onder studiekosten zijn begroot de uitgaven aan externe opleidingen van WSW-personeel.

Onder "Personeelskosten overig" is o.a. opgenomen de kosten van werkkleding (de kosten van werkkleding en veiligheidskleding voor werknemers, onder andere voor hen die vuil werk verrichten of langdurig in de buitenlucht moeten werken, alsmede de kosten van reiniging van deze kleding) en de kosten voor bijzondere persoonsgebonden voorzieningen. Tevens worden hier de kosten voor de bijdrage aan de Arbo-dienst verantwoord.

De kosten Begeleid werken betreft de loonkostensubsidie voor sw-geïndiceerden uit de deelnemende gemeenten die niet in dienst zijn bij het Werkvoorzieningschap Tominggroep.

De afschrijvingen betreffen de afschrijvingen op de materiële vaste activa volgens de in de jaarrekening opgenomen regels. De afschrijvingen vinden plaats op basis van aanschafwaarde. De afschrijvingspercentages zijn gebaseerd op de verwachte technische of economische levensduur. De afschrijvingen betreffen met name gebouwen en installaties. Aanschaffingen van machines en vervoermiddelen vinden direct in TOMINGROEP BV plaats.

Overige bedrijfskosten

Dit betreft o.a. de posten onderhoudskosten (dotatie volgens het meerjaren onderhoudsplan), kosten verzekeringen en belastingen, de aan Tominggroep BV te betalen begeleidingsvergoeding (o.a. voor de begeleiding van de sw-medewerkers binnen Tominggroep en voor de aan het Werkvoorzieningschap toe te wijzen stafkosten) en diverse overige bedrijfslasten zoals accountantskosten en advieskosten.

Rijksvergoeding Wsw

In de begroting voor 2020 wordt rekening gehouden met een vergoeding van € 25.391,- per SE, gebaseerd op een bezuinigingstarget ad € 500,- per SE en een indexatie voor loon- en prijsstijgingen. De totale subsidie is voorts gebaseerd op de verwachte bezetting waarbij rekening is gehouden met een verloop van 4,5% t.o.v. 2019. In deze begroting is er vanuit gegaan dat de deelnemende gemeenten de vergoeding tijdig en volledig, inclusief de tussentijdse aanpassingen op het SW-budget door de overheid, doorbetalen aan het WERKVOORZIENINGSCAP TOMINGROEP. Deze aanpassingen worden gepubliceerd in de mei- en september-circulaire van het sociaal domein. In oktober wordt geëvalueerd of voor de resterende maanden een correctie hierop moet worden gemaakt.

Garantietoekenning Tomingroep

De begrotingscijfers van 2020 leiden tot een negatief resultaat van € 987K. voor het WERKVOORZIENINGSCHAP TOMINGROEP. Door de garantiebijdrage ad € 987K. van Tomingroep BV wordt voor het WERKVOORZIENINGSCHAP TOMINGROEP een netto resultaat van € 0 gerealiseerd.

Financiële baten en lasten

Betreft de rente over de langlopende leningen alsmede de rente over rekening-courantsaldi tussen het WERKVOORZIENINGSCHAP TOMINGROEP en Tomingroep BV en haar dochterondernemingen. Door de afnemende omvang van de externe leningen en de lage rente nemen de kosten af.

Incidentele baten en lasten

Er is geen rekening gehouden met incidentele baten en lasten.

Financiële positie

Financiële positie

Op basis van werkelijke balansstanden per 31 december 2018 en de begrote baten en lasten 2019 tot en met 2023 worden onderstaande balansstanden geprognosticeerd.

Balansprognose per ultimo jaar

(x € 1.000)

	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Materiele vaste activa	8.759	11.605	11.041	10.480	9.881	9.272
Financiële vaste activa	2.522	2.522	2.522	2.522	2.522	2.522
Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar	510	-	-	-	-	-
Vorderingen op participanten	704	750	789	744	680	450
Overlopende activa	37	-	25	25	20	20
Totaal activa	12.532	14.877	14.377	13.771	13.103	12.264
Eigen Vermogen	1.906	1.906	1.906	1.906	1.906	1.906
Voorzieningen	717	698	685	737	774	777
Langlopende schulden	5.963	7.800	9.450	7.800	6.550	5.300
Schulden aan kredietinstellingen	2.521	3.398	1.681	2.703	3.248	3.656
Vlottende passiva	1.425	1.075	655	625	625	625
Totaal passiva	12.532	14.877	14.377	13.771	13.103	12.264

Investeringsbegroting 2020

Voor 2020 zijn geen bijzondere investeringen gepland, anders dan uitgaven voor onderhoud van de gebouwen. Deze uitgaven worden grotendeels verantwoord via het meerjaren onderhoudsplan. Dit betreffen investeringen met een economisch nut en geen investeringen met een maatschappelijk nut. De investeringen worden conform de netto methode geactiveerd.

Programmabegroting 2021-2023

	Begroting 2021		Begroting 2022		Begroting 2023	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Overige bedrijfsopbrengsten		5.441		5.158		4.893
Bedrijfsopbrengsten		5.441		5.158		4.893
Lonen, salarissen en sociale lasten WSW	21.744		20.334		19.012	
Kosten Begeleid Werken	732		695		655	
Afschrijving op materiële vaste activa	561		599		609	
Overige bedrijfskosten	3.184		3.018		2.862	
Som der bedrijfslasten	26.220		24.647		23.138	
Bedrijfsresultaat		-20.779		-19.488		-18.245
Rijksvergoeding		19.907		18.630		17.420
Overige subsidie		0		0		0
Gemeentelijke bijdrage		0		0		0
Garantietoekenning Tomingroep BV		973		949		912
		20.880		19.579		18.332
Financiële baten en lasten	102		92		88	
Totaal	102		92		88	
Saldo van de gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen		0		0		0
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor bestemming		0		0		-1
Onttrekkingen aan reserves		0		0		
Resultaat na bestemming		0		0		-1
Totaal der lasten/baten	26.322	26.322	24.738	24.738	23.225	23.225

Toelichting op de meerjarenraming 2021- 2023

Hieronder treft u de grondslagen aan voor de meerjarenraming van TOMINGROEP voor de jaren 2021-2023.

Algemeen

Uitgangspunt van deze raming is de begroting over het jaar 2020.

Waarderingsgrondslagen

De waarderingsgrondslagen zoals die in de jaarrekening zijn vastgelegd, zijn onverkort aangehouden bij de bepaling van de meerjarenraming.

Investerings

De verwachting is dat er investeringen in het werkvoorzieningschap zullen plaatsvinden in de periode 2021-2023.

Lasten

Lonen, sociale lasten Wsw

Deze post is berekend op basis van de begroting 2020 waarbij de bezetting jaarlijks is aangepast met een verloop van 4,5 % en een en het gemiddelde salaris is verondersteld geïndexeerd te worden met 1,5% per jaar.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn bepaald op basis van het activabestand per ultimo 2018, en de verwachtingen voor 2019 en verder. Er zijn geen wijzigingen in de afschrijvingsmethodiek aangebracht. Voorts zal het beleid ten aanzien van investeringen en desinvesteringen onverkort gehandhaafd blijven.

Rente

De rentecomponent is gebaseerd op de stand van de leningen per ultimo 2019 en de verwachtingen t.a.v. de liquiditeitsontwikkeling over de komende jaren (gebaseerd op de huidige rentetarieven).

Overige kostencomponenten

De overige kostencomponenten zijn per post beoordeeld en waar nodig aangepast. Voor zover van toepassing is in de kostenposten rekening gehouden met een aflopend aantal medewerkers op basis van natuurlijk verloop.

Baten

Rijksvergoeding

De berekening van de rijksvergoedingen is gebaseerd op de subsidiebedragen conform de uitgangspunten van de nieuwe participatiewet. In de meerjarenplanning 2021 t/m 2023 is uitgegaan van het subsidiebedrag 2019 (zoals gepubliceerd in de septembercirculaire) en gecorrigeerd voor enerzijds een taakstellende daling ad € 500,- per jaar t/m 2020 en anderzijds een indexatie voor de opgenomen loon -en prijsstijgingen.

Bijlage Taakvelden

Taakvelden gemeenten	Begroting 2018			Begroting 2019			Begroting 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning									
0.1 Bestuur		2.931	-2.931		2.750	-2.750		2.912	-2.912
6. Sociaal domein									
6.4 Begeleide participatie	29.084	26.153	2.931	27.638	24.888	2.750	27.547	24.635	2.912
Totaal	29.084	29.084	-	27.638	27.638	-	27.547	27.547	-